



NEFFAT IN PARTNERJI
Odvetniška družba

Alpacem Cement, d.d.
Anhovo 1
5210 Deskle

Pravna utemeljitev in podlaga, da se meritve fluora in njegovih spojin (HF)
ne izvajajo kot trajne meritve ampak kot občasne meritve

PRAVNO MNENJE

Ljubljana, november 2025

Spoštovani,

na nas (v nadaljevanju tudi: »**odvetniška družba**« ali »**mi**«) ste se kot gospodarska družba Alpacem Cement d.d. (v nadaljevanju tudi: »**družba**« ali »**ALPACEM**« ali »**naročnik**«) obrnili za pripravo pravnega mnenja o pravni podlagi, da meritve fluora in njegovih spojin (HF) v okviru obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak iz cementarne (IED naprave) ni treba izvajati kot trajne meritve ampak kot občasne meritve.

V nadaljevanju podajamo naše pravno mnenje.

Opozorilo:

To pravno mnenje je pripravljeno v skladu z naročilom družbe Alpacem Cement, d.d., Anhovo 1, 5210 Deskle, in na podlagi informacij, ki jih je naročnik posredoval ob naročilu pravnega mnenja. Za morebitne sklepe in zaključke tega pravnega mnenja, ki izhajajo iz pomanjkljivih informacij naročnika, ki se nanašajo na predmetno zadevo, odvetniška družba ne prevzema odgovornosti. Prav tako odvetniška družba dopušča možnost, da je mnenje drugih subjektov ali državnih organov v tej zadevi lahko drugačno in da bi bila odločitev v morebitnem sodnem, upravnem ali drugem pravnem postopku drugačna, kot bi jo narekovalo to mnenje.

Kazalo:

1.	UVOD	4
2.	PRAVNE PODLAGE	5
2.1	Zakon o varstvu okolja (ZVO-2 vključno z novelo ZVO-2A)	6
2.2	IED uredba	6
2.3	Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja	7
2.4	Uredba o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov	8
2.5	Zaključki o BAT CLM	10
2.6	Vmesni sklep	12
3.	VELJAVNO OVD IN PREDLAGANA SPREMEMBA - PRIMERJAVA DOLOČITVE NAČINA IZVAJANJA MERITEV EMISIJE HF	13
4.	SKLEPNE UGOTOVITVE	15

1. Uvod

ALPACEM je od MOPE prejel dopis »Obvestilo o vodenju postopka o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja po uradni dolžnosti in poziv za predložitev podatkov« št. 35452-44/2025-2570-1 z dne 29. 9. 2025 (v nadaljevanju tudi »Obvestilo«). Zaradi spremembe Zakona o varstvu okolja (ZVO-2) in nekaterih podzakonskih predpisov, ki urejajo emisije snovi v zrak in obratovalni monitoring teh emisij, je MOPE po uradni dolžnosti začelo postopek preverjanja in uskladitve pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja št. 35432-21/2024-2570-29, čistopis z dne 29. 9. 2025 (v nadaljevanju »OVD«).

MOPE z Obvestilom seznanja ALPACEM o vsebini predvidenih sprememb OVD glede na v Obvestilu opisane spremembe predpisov in med drugim poziva ALPACEM, da se opredeli do vseh točk seznaitve (do predvidenih sprememb OVD).

Iz Obvestila izhaja, da bo OVD spremenjen (tudi) v delu, ki določa obveznost meritev emisij snovi fluora in njegovih spojin (kot HF) in določa, da se izvajajo kot trajne meritve. V tem smislu MOPE predlaga spremembo nekaterih točk vsebine OVD oziroma dodajanje novih vsebin v obliki dodatnih točk (izreka) OVD:

- 4.2.1.a - Preglednica 7a (podnapiš tabele)
- 4.3.4. – druga alineja (opisano zgoraj)
- 4.3.6. – prva alineja
- 4.3.23 – druga alineja
- 4.3.25

V 5. točki Obvestila na strani 11 in strani 12 je MOPE zapisalo:

5) Ministrstvo bo na podlagi določil drugega odstavka 1. točke iz Priloge 4 Uredbe o sežigalnicah in napravah za sosežig, spremenilo točko I./4.3.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja tako, da bo:

- v deseti alineji namesto besedne zveze »skupni prah« navedlo besedno zvezo »celotni prah«, ker je parameter »skupni prah« glede na spremenjeno Uredbo o sežigalnicah in napravah za sosežig poimenovan »celotni prah«;
- za enajsto alinejo te točke dodalo tri nove alineje (12., 13. in 14. alinejo), v katerih je navedlo parametre plinaste anorganske spojine klora, izražene kot HCl, fluor in njegove spojine, izražene kot HF in živo srebro (Hg), za katere mora upravljavec poleg že v

okoljevarstvenem dovoljenju predpisanih parametrov (tj. temperatura odpadnih plinov (T), volumski pretok odpadnih plinov (Q), volumski delež vodnih hlapov v odpadnem plinu (X_{H_2O}), tlak odpadnih plinov v odvodniku na mestu merjenja (P), ogljikov monoksid (CO), žveplov dioksid (SO₂), dušikove okside (NO_x), amonijak (NH₃), organske snovi skupno (kot skupni organski ogljik - TOC), celotni prah in kisik (O₂)) v okviru obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak iz točke I./4.3.3 izreka tega dovoljenja na izpustu z oznako CS1 zagotoviti izvajanje trajnih meritev na podlagi določil iz Priloge 4 Uredbe o sežigalnicah in napravah za sosežig.

Ker bo ministrstvo na podlagi določil iz Priloge 4 Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov v točki I./4.3.4 izreka okoljevarstvenega dovoljenja določilo obveznost izvajanja trajnih meritev za parametre živo srebro (Hg), plinaste anorganske spojine klora, izražene kot HCl in fluor in njegove spojine, izražene kot HF, bo spremenilo tudi točko I./4.3.5 izreka okoljevarstvenega dovoljenja, v kateri so določene obveznosti za izvajanje občasnih meritev, tako, da bo na podlagi četrtega odstavka 39. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja te parametre črtalo iz navedene točke izreka okoljevarstvenega dovoljenja.

MOPE v zgoraj izpostavljenem delu Obvestila spremembo OVD v delu, ki bo določal trajne meritve HF, utemeljuje na drugem odstavku 1. točke Priloge 4 Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov. Ta določa: *Za naprave za sosežig odpadkov, ki so naprave v skladu s predpisom, ki ureja vrsto dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije, se obratovalni monitoring emisij snovi v zrak za celotni prah, HCl, HF, NOx, SO2, CO, NH3, TOC in Hg izvajajo kot trajne meritve, za druga onesnaževala pa kot občasne meritve.*

Vprašanje je, ali obstaja pravna podlaga, da MOPE določi izvajanje meritev HF kot občnih meritev, ne glede na besedilo v drugem odstavku 1. točke Priloge 4 Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov.

Izhodišče je, da je ALPACEM-ova naprava, za katero je izdano OVD št. 35432-21/2024-2570-29, čistopis z dne 29. 9. 2025, naprava iz 110. člena ZVO-2 (t.i. IED naprava) za proizvodnjo cementa in predelavo odpadkov – sosežiganje odpadkov v napravi za sosežig (rotacijski peči), kjer se predeluje nenevarne odpadke in nevarne odpadke.

ALPACEM tudi pojasnjuje, da so meritve HF v obstoječem OVD določene kot občasne meritve in se izvajajo 2- krat na leto.

2. Pravne podlage

Za preučitev pravnih podlag za določitev obveznosti občnih meritev emisij HF namesto trajnih meritev, smo upoštevali naslednje predpise:

- Zakon o varstvu okolja vključno z novelo ZVO-2A (v nadaljevanju tudi »**ZVO-2**«),
- Uredba o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije (Uradni list RS, št. 68/22, v nadaljevanju tudi »**IED uredba**«),
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09, 50/13, 44/22 – ZVO-2, 48/22 in 45/25),
- Uredba o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov (Uradni list RS, št. 8/16, 116/21, 44/22 – ZVO-2 in 45/25),
- Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/2010 z dne 12. novembra 2019 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) za sežiganje odpadkov na podlagi Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah (notificirano pod dokumentarno številko C(2019) 7987) (v nadaljevanju tudi »**Zaključki o BAT WI**«),
- Izvedbeni sklep Komisije z dne 26. marca 2013 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnologijah (BAT) v skladu z Direktivo 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah za proizvodnjo cementa, apna in magnezijevega oksida (v nadaljevanju tudi »**Zaključki o BAT CLM**«)

V nadaljevanju predstavljamo ključna določila predpisov, ki urejajo meritve emisij oziroma obratovalni monitoring emisije snovi v zrak ter so podlaga pristojnemu upravnemu organu za določitev obveznosti

bodisi občasni bodisi trajni meritev HF. V besedilih smo dodali poudarke in glede na pomen oblikovali besedilo.

2.1 Zakon o varstvu okolja (ZVO-2 vključno z novelo ZVO-2A)

18. člen (emisije)

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada) določi mejne vrednosti emisije, ki pri običajnih pogojih obratovanja naprave ali opravljanja dejavnosti ne smejo biti presežene, ... zavezanca za zagotavljanje izvajanja obratovalnega monitoringa iz 150. člena tega zakona in njegov obseg.

Vlada z namenom zmanjšanja znatnega tveganja za zdravje ljudi in za okolje določi za naprave za sosežig odpadkov iz 110. člena tega zakona mejne vrednosti emisij najmanj tako strogo, kot so določene v zaključkih o BAT za naprave za sežig odpadkov, razen če zaključki o BAT za naprave za sosežig odpadkov določajo strožje mejne vrednosti emisij.

150. člen (obratovalni monitoring)

Ureja obseg obratovalnega monitoringa, sporočanje podatkov o monitoringu ministrstvu in občini...

(5) Minister predpiše vrste emisij, standarde kakovosti okolja in naravnih pojavov, ki so predmet obratovalnega monitoringa, metodologijo njegovega izvajanja ter način, vrsto in obliko sporočanja podatkov ministrstvu, občini, na območju katere oseba obratuje, in obveščanja javnosti;

(6) Ne glede na prejšnji odstavek se za naprave in dejavnosti iz 110. člena tega zakona uporabljata obseg in metodologija obratovalnega monitoringa iz zaključkov o BAT.

(10) Vlada predpiše, da se obratovalni monitoring v napravah za sosežig odpadkov iz 110. člena tega zakona izvaja tako kot v napravah za sežig odpadkov iz 110. člena tega zakona, razen kadar je za te naprave za sosežig odpadkov predpisano izvajanje pogostejših meritev.

2.2 IED uredba

6. člen (obveznosti v zvezi z obratovalnim monitoringom)

Skladno s predpisi iz prvega in drugega odstavka 16. člena te uredbe upravljavec vsaj enkrat letno predloži poročila o obratovalnem monitoringu emisij snovi v zrak ali poročila o opravljenih meritvah emisij snovi in toplote v vode ministrstvu, pristojnemu za varstvo okolja (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

16. člen (uporaba drugih predpisov)

(2) Za vprašanja o emisiji snovi v zrak, ki niso urejena z zaključki o BAT, se uporablja predpis, ki ureja emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Za vprašanja obratovalnega monitoringa emisije snovi v zrak, ki niso urejena z zaključki o BAT, se uporablja predpis, ki ureja prve meritve in obratovalni monitoring emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogoje za njegovo izvajanje.

2.3 Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja

3. člen (opredelitev naprave in uporaba določb te uredbe)

(5) Če za **posamezno skupino naprav** iz preglednice priloge 4 te uredbe **poseben predpis ureja mejne vrednosti emisije snovi, vrednotenje emisije snovi, prepovedi, omejitve ali ukrepe preprečevanja in zmanjševanja emisije snovi ali zadeve v zvezi z okoljevarstvenim dovoljenjem ter prilagoditvijo obstoječih naprav, se v zvezi s temi zadevami določbe te uredbe ne uporabljajo.**

(6) Za emisijo snovi iz posamezne vrste naprav iz preglednice priloge 4 te uredbe, za katero poseben predpis iz prejšnjega odstavka ne določa mejnih vrednosti emisije snovi, velja mejna vrednost emisije snovi, določena s to uredbo, za posamezne zadeve v zvezi z vrednotenjem emisije snovi, prepovedmi, omejitvami in ukrepi preprečevanja in zmanjševanja emisije snovi ali zadeve v zvezi z okoljevarstvenim dovoljenjem ter prilagoditvijo obstoječih naprav, ki niso urejena v predpisu iz prejšnjega odstavka, pa določbe te uredbe.

23. člen (mejne vrednosti anorganskih snovi v plinastem stanju)

(2) Za II. nevarnostno skupino anorganskih snovi v plinastem stanju:

- brom in njegove plinaste spojine, izražene kot HBr,
- klor,
- vodikov cianid,
- fluor in njegove spojine, izražene kot HF, in
- vodikov sulfid,

je mejni masni pretok za vsako snov posebej 15 g/h in mejna koncentracija za vsako snov posebej 3 mg/m³.

OBRATOVALNI MONITORING

37. člen (obratovalni monitoring emisije snovi)

(1) Upravljaivec naprave mora zagotoviti izvajanje obratovalnega monitoringa emisije snovi in v njegovem okviru zagotoviti izvajanje:

2. občasni ali trajni meritvi emisije snovi in

39. člen (občasne meritve)

(1) Upravljaivec naprave mora zagotoviti izvajanje občnih meritev za emisijo snovi iz naprave vsako tretje leto, **razen če za posamezno napravo poseben predpis, ki ureja emisijo snovi iz te naprave, ne določa drugače.**

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se izvajajo občasne meritve za posamezno snov:

- dvakrat letno s presledki, ki ne smejo biti krajši od petih mesecev, za snov, za katero se morajo v skladu s to uredbo izvajati trajne meritve, če izvajanje trajnih meritev ni mogoče zagotoviti zaradi tehničnih razlogov,
- enkrat na leto s presledki, ki ne smejo biti krajši od šestih mesecev za snov, katere največji masni pretok iz naprave je večji od petkratne vrednosti mejnega masnega pretoka, pri čemer se občasne meritve izvajajo na izpuštih, na katerih največji masni pretok tega izpusta presega mejni masni pretok te snovi,

- vsako peto leto za snov, če je največji masni pretok iz naprave enak ali manjši od mejnega masnega pretoka, razen za naprave iz 1. stolpca preglednice iz priloge 4 te uredbe.

40. člen (trajne meritve)

(4) Upravljaavec naprave mora zagotoviti, da je naprava na vseh njenih pomembnih izpustih opremljena z merilnimi napravami za trajno merjenje in prikazovanje koncentracije posamezne anorganske snovi v plinastem stanju, če največji masni pretok iz naprave te anorganske snovi v plinastem stanju presega naslednje vrednosti:

- 300 g/h za fluor in njegove plinaste anorganske spojine, izražene kot fluorovodik (HF),

2.4 Uredba o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov

1.člen (vsebina)

(1) Ta uredba v skladu z IED EU Direktivo za sežigalnice odpadkov in naprave za sosežig odpadkov določa:

- pogoje za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje;
- mejne vrednosti emisije snovi v zrak in ukrepe za nadzor emisije snovi v zrak;
- mejne vrednosti emisije snovi pri odvajanju odpadne vode in ukrepe za nadzor emisije snovi pri odvajanju odpadne vode iz naprav za čiščenje odpadnih plinov;
- pravila ravnanja z odpadki in ostanki;
- pogoje obratovanja;
- **zahteve za obratovalni monitoring emisije snovi v zrak** in emisije snovi pri odvajanju odpadne vode.

(3) Za vprašanja v zvezi z emisijami snovi v zrak, ki niso posebej urejena s to uredbo, se uporablja predpis, ki ureja emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Za vprašanja v zvezi z meritvami emisije snovi v zrak, ki niso posebej urejena s to uredbo, se uporablja predpis, ki ureja prve meritve in obratovalni monitoring emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter pogojev za njegovo izvajanje.

10.a člen (naprave za sosežig odpadkov, ki so naprave v skladu s predpisom, ki ureja vrsto dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije)

(1) Ne glede na določbe petega odstavka 1. člena, drugega odstavka 7. člena, tretjega odstavka 8. člena in prvega odstavka 9. člena te uredbe *se za naprave za sosežig odpadkov*, ki so naprave v skladu s predpisom, ki ureja vrsto dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije, *v okoljevarstvenem dovoljenju določijo mejne vrednosti emisij in obratovalni monitoring vsaj tako strogo*, kot je določeno v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2019/2010 z dne 12. novembra 2019 o določitvi zaključkov o najboljših razpoložljivih tehnikah (BAT) za sežiganje odpadkov na podlagi Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah (UL L št. 312 z dne 3. 12. 2019, str. 55) tako, da se uporabijo mejne vrednosti za vse parametre, ki jih je treba določiti in so vključeni v ta zaključek o BAT, ter druge mejne vrednosti v skladu s priložo 4 te uredbe, razen če so za napravo določene strožje

mejne vrednosti v skladu s predpisi na podlagi zakona, ki ureja varstvo okolja, ali strožje ravni emisij v skladu z veljavnimi zaključki o BAT.

IV. OBRATOVALNI MONITORING

11. člen (program obratovalnega monitoringa)

(1) Program obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak se pripravi *na podlagi predpisa, ki ureja emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja, pri čemer se upoštevajo določbe te uredbe.*

12. člen (izvajanje obratovalnega monitoringa snovi v zrak)

(1) Obratovalni monitoring emisij snovi v zrak se izvaja skladno s programom obratovalnega monitoringa snovi v zrak.

(2) Upravljavec mora zagotoviti, da se rezultati obratovalnega monitoringa zapišejo in obdelajo na način, ki omogoča ministrstvu preverjanje skladnosti rezultatov obratovalnega monitoringa s pogoji obratovanja in mejnimi vrednostmi emisij, kot so določene v okoljevarstvenem dovoljenju.

(3) *Ne glede na točko a) pod 2.1 priloge 3 te uredbe se trajne meritve vodikovega klorida (v nadaljnjem besedilu: HCl), vodikovega fluorida (v nadaljnjem besedilu: HF) in SO₂ lahko nadomestijo z občasnimi meritvami v skladu s točko c) pod 2.1 priloge 3 te uredbe, ali pa se jih ne izvaja, če upravljavec dokaže, da emisije teh onesnaževal nikakor ne morejo biti večje od največjih mejnih vrednosti emisij za ta onesnaževala.*

Priloga 3 Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov z naslovom *Obratovalni monitoring* določa (1) metode merjenja, (2) meritve v zvezi z onesnaževali zraka in (3) meritve v zvezi z onesnaževali vode.

V podtočki 2.1 Priloge 3, ki ima tri točke (a, b in c), je določeno:

2. Meritve v zvezi z onesnaževali zraka

2.1 Opravljajo se naslednje meritve v zvezi z onesnaževali zraka:

- a) trajne meritve naslednjih snovi: NO_x (pod pogojem, da so mejne vrednosti določene), celotni prah, HCl, HF, SO₂, TOC in CO;
- b) trajne meritve naslednjih procesnih parametrov: temperatura blizu notranje stene ali na drugi reprezentativni točki sežigalne komore, koncentracija kisika, tlak, temperatura odpadnega plina in volumski delež vodnih hlapov v odpadnem plinu;
- c) meritev težkih kovin ter dioksinov in furanov vsaj vsakih šest mesecev, pri čemer se mora v prvih 12 mesecih obratovanja opraviti vsaj ena meritev na tri mesece.

2.3 Ne glede na 2.1 a) točko tega dela priloge se trajne meritve HF lahko opustijo, če je v obdelavo vključena faza odstranjevanja HCl, ki zagotavlja, da se mejna vrednost emisije HCl ne presega. V tem primeru je treba emisije HF meriti redno, kot je določeno v točki 2.1 c) tega dela priloge.

Komentar:

Izpostavljeni 12. člen Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov ureja izvajanje obratovalnega monitoringa snovi v zrak. V skladu s tretjim odstavkom 12. člena se trajne meritve HF lahko nadomestijo z občasnimi meritvami na način, kot so te urejene v točki c) podtočke 2.1 Priloge 3 te uredbe. To pomeni, da se meritve izvaja občasno vsaj vsakih 6 mesecev, pri čemer se mora v prvih 12 mesecih obratovanja opraviti vsaj ena meritev na tri mesece. Kot pogoj, da je to mogoče, uredba zahteva, da upravljavec dokaže, da emisije teh onesnaževal (HF) nikakor ne morejo biti večje od največjih mejnih vrednosti emisij za ta onesnaževala.

Druga podlaga in pogoj za opustitev trajnih meritev HF je določena v podtočki 2.3 Priloge 3 uredbe. Pogoj je, da je v obdelavo vključena faza odstranjevanja HCl, ki zagotavlja, da se mejna vrednost emisije HCl ne presega. V takšnem primeru se enako kot v tretjem odstavku 12. člena uredbe napotuje na meritve v skladu s točko c) podtočke 2.1 Priloge 3 uredbe. Občasne meritve HF ob izpolnitvi pogoja glede HCl se izvajajo občasno vsaj vsakih 6 mesecev.

Dosedanje meritve emisij HF (od 2007 do 2024) pri obratovanju naprave upravljavca ALPACEM so bile vedno pod mejo detekcije. To je razvidno iz vseh rezultatov meritev HF, ki jih ima ALPACEM v arhivu in jih je tudi v skladu z vsakokrat veljavnimi predpisi pošiljal pristojnim upravnim organom.

Določilo 12. člena Uredbe o sežigalnicah in napravah za sosežig odpadkov, vključno s Prilogo 3 te uredbe, se uporablja za sežigalnice odpadkov in za naprave za sosežig odpadkov tako za IED naprave¹ kakor tudi za naprave, ki niso IED naprave (t.i. druge naprave). Tretji odstavek 12. člena uredbe ureja izjemo od pravila, da se meritve HF opravljajo kot trajne meritve. Če je izpolnjen pogoj, določen v izpostavljeni določbi tretjega odstavka 12. člena uredbe, upravni organ trajne meritve emisije določenih snovi, med katere sodi tudi HF, lahko nadomesti z občasnimi meritvami. To pomeni, da v OVD določi, da se opravljajo kot občasne meritve, pri čemer uporabi točko c) podtočke 2.1 Priloge 3 uredbe, kar pomeni, da se meritve HF opravljajo na vsakih 6 mesecev. Pogoj za to je, »če upravljavec dokaže, da emisije teh onesnaževal nikakor ne morejo biti večje od največjih mejnih vrednosti emisij za ta onesnaževala«. ALPACEM kot upravljavec naprave izpolnjuje pogoj oziroma izpolnjevanje tega pogoja dokazuje s tem, da rezultati vseh dosedanjih meritev emisij HF od leta 2007 do 2024 izkazujejo, da so te pod mejo detekcije.

Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega lahko upravni organ v OVD na podlagi tretjega odstavka 12. člena uredbe ALPACEM-u določi obveznosti občnih meritev HF, ki se izvajajo na 6 mesecev.

2.5 Zaključki o BAT CLM

Zaključki o BAT CLM v **BAT 5** opredeljujejo, da so stalne ali periodične meritve HF najboljša razpoložljiva tehnologija spremljanja.

d	Stalne meritve emisij prahu, NO _x , SO _x in CO	Ustrezne za postopke v pečeh
e	Periodične meritve emisij PCDD/F in kovin	
f	Stalne ali periodične meritve emisij HCl, HF in TOC	

Opis

Izbira med stalnimi ali periodičnimi meritvami, omenjenimi v BAT 5 (f), temelji na viru emisij in vrsti predvidenega onesnaževala.

¹ Naprave iz 110. člena ZVO-2.

Izbira med stalnimi ali periodičnimi meritvami je odvisna od vira emisij in vrsti predvidenega onesnaževala.

Zaključki o BAT CLM v **BAT 32** določajo:

1.3.2 Spremljanje

32. Najboljša razpoložljiva tehnologija je izvajanje rednega spremljanja in meritev parametrov postopka in emisij ter spremljanje emisij v skladu z ustreznimi standardi EN ali, če standardi EN niso na voljo, standardi ISO, nacionalnimi ali drugimi mednarodnimi standardi, ki omogočajo zagotavljanje podatkov enake znanstvene kakovosti, vključno s:

d	Stalne ali periodične meritve emisij HCl in HF, če se odpadki sosežigajo.	Ustrezne za postopke v pečeh
---	---	------------------------------

Opis

Izbira med stalnimi ali periodičnimi meritvami, omenjenimi v BAT 32(c) do 32(f) temelji na viru emisij in vrsti predvidenega onesnaževala.

Iz BAT 32 izhaja, da se periodične meritve HF, če se odpadki sosežigajo, izbere glede na vir emisij in vrsto predvidenega onesnaževala.

Zaključki o BAT CLM v **BAT 26** opredeljujejo, kaj je najboljša razpoložljiva tehnika za zniževanje emisij HF:

26. Najboljša razpoložljiva tehnologija za preprečevanje/zmanjšanje emisij vodikovega fluorida iz dimnih plinov, ki nastajajo v postopkih prižiganja peči, je uporaba ene od naslednjih primarnih tehnologij ali njihove kombinacije:

	Tehnologija
a	Uporaba surovin in goriv z nizko vsebnostjo fluora
b	Omejevanje vsebnosti fluora v vseh odpadkih, ki se bodo v cementni peči uporabljali kot surovina in/ali gorivo

Ravni emisij, povezanih z najboljšo razpoložljivo tehnologijo

Raven emisij, povezanih z najboljšo razpoložljivo tehnologijo za emisije HF, je $<1 \text{ mg/Nm}^3$ kot povprečna dnevna vrednost ali povprečje v vzorčevalnem obdobju (uključne meritve, ki trajajo vsaj pol ure).

Komentar:

Iz določil Zaključkov o BAT CLM izhaja, da je potrebno imeti predpisan nadzor in vhodno kontrolo nad vsemi vhodnimi materiali (surovine, goriva), kar je ALPACEM zagotovil že v postopku prilagoditve naprave in OVD na Zaključke o BAT CLM.

Mejna vrednost emisije HF je definirana tudi v Zaključkih o BAT CLM², in sicer v zgoraj izpostavljenem **BAT 26**. Razvidno je, da je mejna vrednost enaka kot je »nova« predvidena mejna vrednost, in sicer je

² Zaključki o BAT WI (konkretno BAT 4) opredeljuje, da je najboljša razpoložljiva tehnika za sežiganje odpadkov za spremljanje kanaliziranih emisij v zrak, ki se nanaša na snov/parameter HF, stalno spremljanje. Izjema pa je mogoča, in sicer se neprekinjeno merjenje HF lahko nadomesti z rednim merjenjem vsaj enkrat na šest mesecev, če se dokaže, da so ravni emisij HCl dovolj stabilne.

določena kot povprečna dnevna vrednost ali **povprečje v vzorčevalnem obdobju**, kar pomeni, da se meritve lahko izvajajo tudi kot **občasne meritve**.

Obveznost prilagoditev IED naprave na Zaključke o BAT CLM je upravljavec ALPACEM že izpolnil v okviru spremembe OVD, za katero je bila izdana odločba št. 35406-45/2016-37 z dne 23.7.2018 (in spremembe).

2.6 Vmesni sklep

Zaključki o BAT CLM omogočajo, da se meritve emisije HF izvajajo kot občasne meritve, saj je mejna vrednost lahko določena kot *povprečje v vzorčevalnem obdobju*.

Uredba o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov je specialen (poseben) predpis, ki ureja izvajanje obratovalnega monitoringa za naprave za sosežig odpadkov kot skupino naprav. IED naprava upravljavca ALPACEM je tudi naprava za sosežig odpadkov, za katero velja navedena uredba. Izpostavljeni 12. člen uredbe predstavlja pravno podlago, ki omogoča določitev obveznosti občasnih meritev namesto trajnih meritev emisij HF. Za določitev občasnih meritve mora biti izpolnjen pogoj, »če upravljavec dokaže, da emisije teh onesnaževal nikakor ne morejo biti večje od največjih mejnih vrednosti emisij za ta onesnaževala.« Od izdaje prvotnega IPPC/IED OVD (v obdobju 2007 - 2024) niso bile izmerjene drugače emisije HF kot »pod mejo detekcije«, kar brez dvoma izpolnjuje zahtevani pogoj.

Mejne vrednosti emisij iz Priloge 4 uredbe³ se uporabljajo za IED naprave za sosežig odpadkov in se ne uporabljajo za druge naprave za sosežig odpadkov⁴. V drugem odstavku prve točke Priloge 4 je besedilo, ki sicer ne ureja mejne vrednosti emisij, in sicer:

Za naprave za sosežig odpadkov, ki so naprave v skladu s predpisom, ki ureja vrsto dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije, se obratovalni monitoring emisij snovi v zrak za celotni prah, HCl, HF, NO_x, SO₂, CO, NH₃, TOC in Hg izvajajo kot trajne meritve, za druga onesnaževala pa kot občasne meritve.

Na podlagi tega besedila naj bi se za IED naprave za sosežig odpadkov obratovalni monitoring emisije HF izvajal v obliki trajnih meritev. Vprašanje je, ali je takšna ureditev nova ali drugačna od ureditve pred spremembo uredbe in ali se kljub izpostavljenemu besedilu Priloge 4 meritve emisij HF lahko izvajajo kot občasne meritve.

Priloga 1 uredbe z naslovom »Mejne vrednosti emisij« se uporablja tako za IED naprave kot za druge naprave za sosežig odpadkov. Spremenjeno besedilo uredbe oziroma njena novela ni posegla v Prilogo 1 oziroma ni spremenila, za katere naprave se Priloga 1 uporablja. Tudi po spremembi se uporablja

³ Priloga 4 uredbe je bila dodana z zadnjo spremembo uredbe, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 45/2025 z dne 20. 6. 2025.

⁴ Tako je obrazloženo prilogi dokumenta »Predlog Uredbe o spremembah uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov–predlog za obravnavo«, Ministrstva za podnebje, okolje in energijo številka 007-156/2024 z dne 13. 6. 2025, Predlog predpisa z obrazložitvijo, točka 2.

tako za IED naprave kot za druge naprave. V drugem delu Priloge 1 z naslovom »Mejne vrednosti emisij snovi v zrak za sosežig odpadkov« je med drugim določeno:

2. Posebne določbe za peči v cementarnah, v katerih se sosežigajo odpadki

Mejne vrednosti skupnih emisij C se uporabljajo kot dnevne povprečne vrednosti za celotni prah, HCl, HF, NO_x, SO₂ in TOC (za trajne meritve), kot povprečne vrednosti v vzorčevalnem obdobju najmanj 30 minut in največ 8 ur za težke kovine in kot povprečne vrednosti v vzorčevalnem obdobju najmanj 6 ur in največ 8 ur za dioksine in furane.

Izhodišče Priloge 1 glede peči v cementarnah, v katerih se sosežigajo odpadki, je, da se meritve emisij HF izvajajo kot trajne meritve. Ob upoštevanju, da je Priloga 1 veljala pred zadnjo spremembo uredbe (in še vedno velja), ki je prinesla novo dodatno Prilogo 4, je (bilo) izhodišče, da se meritve emisij HF izvajajo kot trajne meritve. Izvajanje trajnih meritev emisij HF ni novost v ureditvi obratovalnega monitoringa emisij snovi v zrak pri cementarnah (IED napravah) in sosežigu odpadkov.

Besedilo Priloge 4 nikjer ne določa, da občasne meritve emisij HF niso mogoče ali niso dopustne. Prav tako ne določa, da se za meritve emisij snovi v zrak pri sosežigu odpadkov za IED naprave ne uporabljajo določila uredbe, ki urejajo izvajanje obratovalnega monitoringa snovi v zrak (12. člen uredbe). Tudi drugje v besedilu uredbe to ni določeno. Poglavje uredbe »IV. OBRATOVALNI MONITORING« se tako v celoti uporablja za IED naprave za sosežig odpadkov. Na podlagi določil 12. člena uredbe (zlasti tretjega odstavka) je izvajanje občasnih meritev HF dopustno in mogoče.

V skladu s tretjim odstavkom 12. člena uredbe se trajne meritve HF lahko nadomestijo z občasnimi meritvami na način, kot so te urejene v točki c) podtočke 2.1 Priloge 3 uredbe. To pomeni, da se meritve izvaja občasno vsaj vsakih 6 mesecev.

3. Veljavno OVD in predlagana sprememba - primerjava določitve načina izvajanja meritev emisije HF

V obstoječem OVD je predpisano izvajanje občasnih meritev emisije HF, in sicer 2 x na leto. Nazadnje je bilo tovrstno izvajanje občasnih meritev HF določeno v postopku spremembe OVD ob uskladitvi OVD z Zaključki o BAT CLM (delna odločba o spremembi OVD št. 35406-45/2016-37 z dne 23. 7. 2018 (in spremembe)). BAT 26 v Zaključkih o BAT CLM je določeno, da se lahko te meritve izvajajo kot **občasne meritve** (glejte razlago zgoraj).

Dejstvo je tudi, da nikoli od izdaje prvotnega IPPC/IED okoljevarstvenega dovoljenja (v obdobju 2007 - 2024) emisije HF niso bile izmerjene drugače kot »**pod mejo detekcije**«. To izhaja tudi iz vseh arhivskih poročil o občasnih emisijah snovi v zrak. Glede na te rezultate meritev HF je povsem jasno, da maksimalni masni pretok emisije HF v OVD ni določen in torej emisija HF nima maksimalnega masnega pretoka večjega od 300 g/h. V takšnem primeru pa glede na določilo četrtega odstavka 40. člena

Uredbe o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja trajnih meritev ni treba izvajati, saj so za emisije HF pogojene, če je največji masni pretok 300 g/h.

V veljavnem OVD je določena obveznost izvajanja občasnih meritev emisije HF ne glede na vsebino oziroma kljub vsebini Priloge 1 Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov, ki določa:

2. Posebne določbe za peči v cementarnah, v katerih se sosežigajo odpadki

Mejne vrednosti skupnih emisij C se uporabljajo kot dnevne povprečne vrednosti za celotni prah, HCl, HF, NO_x, SO₂ in TOC (za trajne meritve), kot povprečne vrednosti v vzorčevalnem obdobju najmanj 30 minut in največ 8 ur za težke kovine in kot povprečne vrednosti v vzorčevalnem obdobju najmanj 6 ur in največ 8 ur za dioksine in furane.

Iz izpostavljene 2. točke Priloge 1, ki predstavlja posebno ureditev za peči v cementarnah, v katerih se sosežigajo odpadki⁵, so med parametri za (trajne) meritve navedene tudi meritve emisij HF, vendar je bil način izvajanja na osnovi predhodno navedenih okoliščin v skladu z uredbo določen kot občasne meritve.

Okoliščine in dejstva, ki so navedene kot argumenti za izvajanje občasnih meritev emisije HF, se niso spremenile in ves čas obratovanja IED naprave upravljavca ALPACEM ostajajo enake:

- v Zaključkih o BAT CLM (BAT 26) je še vedno določeno, da se meritve emisije HF lahko izvajajo kot občasne meritve, zagotovljena pa mora biti uporaba tehnik za zniževanje emisij HF; naprava je bila z delno odločbo o spremembi OVD št. 35406-45/2016-37 z dne 23.7.2018 (in spremembe) prilagojena na Zaključke o BAT CLM;
- nikoli, od izdaje prvotnega IPPC/IED okoljevarstvenega dovoljenja (v obdobju 2007 - 2024), emisije HF niso bile izmerjene drugače kot »**pod mejo detekcije**« in zato na osnovi (4) odstavka 40. člena Uredbe o emisiji snovi v zrak v OVD ni potrebno predpisati trajnih meritev, ker tudi masni pretok emisije HF ne presega 300 g/h;
- na osnovi spremembe Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov je sicer sedaj ob Prilogi 1 za določanje mejnih vrednosti emisij snovi v zrak potrebno uporabljati tudi Prilogo 4, kjer je navedeno:

Za naprave za sosežig odpadkov, ki so naprave v skladu s predpisom, ki ureja vrsto dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije, se obratovalni monitoring emisij snovi v zrak za celotni prah, HCl, HF, NO_x, SO₂, CO, NH₃, TOC in Hg izvajajo kot trajne meritve, za druga onesnaževala pa kot občasne meritve.
- izpostavljeno besedilo Priloge 4 se praktično ne razlikuje od zgoraj izpostavljenega besedila iz Priloge 1, kjer je opredeljeno, da se emisije HF izvajajo kot trajne meritve; besedilo Priloge 4 ali drugo besedilo uredbe po njeni zadnji spremembi nikjer ne določa, da občasne meritve emisij HF niso dopustne. Prav tako ne določa, da se za meritve emisij snovi v zrak pri sosežigu odpadkov za IED naprave ne uporabljajo določila uredbe, ki urejajo izvajanje obratovalnega monitoringa snovi v zrak (12. člen uredbe);
- tretji odstavek 12. člena Uredbe o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov določa: »*Ne glede na točko a) pod 2.1 priloge 3 te uredbe se trajne meritve vodikovega klorida (v nadaljnjem besedilu: HCl), vodikovega fluorida (v nadaljnjem besedilu: HF) in SO₂ lahko nadomestijo z občasnimi meritvami v skladu s točko c) pod 2.1 priloge 3 te uredbe, ali pa se jih ne izvaja, če upravljavec dokaže, da emisije teh onesnaževal nikakor ne morejo biti večje od največjih mejnih vrednosti emisij za ta onesnaževala.*«

⁵ Vsebina te Priloge 1 je ostala nespremenjena in še vedno velja.

- Priloga 3 uredbe (z zadnjo spremembo uredbe je ostala nespremenjena) velja za obratovalni monitoring za obe vrsti naprav, torej za sežigalnice in za naprave za sosežig odpadkov. Tako se pri napravi za sosežig odpadkov meritve emisije HF lahko namesto trajnih meritev izvajajo kot občasne meritve, saj dosedanje meritve dokazujejo, da so emisije HF pod mejo detekcije;

Izpostavljena ureditev v določbah predpisov, ki urejajo izvajanje meritev emisije HF v zrak iz naprav za proizvodnjo cementa, ki so hkrati tudi naprave za sosežig odpadkov, omogoča, da se meritve emisije HF v zrak izvajajo kot občasne meritve in ne trajne meritve. Upravni organ (MOPE) ima na voljo jasne pravne podlage, da ugotovi, da je pogoj za določitev občnih meritev emisij HF izpolnjen in namesto trajnih meritev emisij HF v zrak določi občasne meritve.

4. Sklepne ugotovitve

Uredba o sežigalnicah odpadkov in napravah za sosežig odpadkov v 12. členu ureja izvajanje obratovalnega monitoringa snovi v zrak. V skladu s tretjim odstavkom se trajne meritve HF lahko nadomestijo z občasnimi meritvami na način, kot so te urejene v točki c) podtočke 2.1 Priloge 3 te uredbe. To pomeni, da se jih izvaja vsaj vsakih 6 mesecev, pri čemer se mora v prvih 12 mesecih obratovanja opraviti vsaj ena meritev na tri mesece. Kot pogoj, da je to mogoče, uredba zahteva, da upravljavec dokaže, da emisije teh onesnaževal (HF) nikakor ne morejo biti večje od največjih mejnih vrednosti emisij za ta onesnaževala. To upravljavec dokazuje s poročili o občnih meritvah emisij snovi v zrak, kjer so bile vrednosti emisij HF vedno (v obdobju 2007 – 2024) »pod mejo detekcije«. Zadnja sprememba uredbe in njena dodana nova Priloga 4 ne vsebujeta določb, ki bi omejevali ali preprečevali uporabo 12. člena uredbe in posledično ni ovire za uporabo izpostavljenega tretjega odstavka.

Uredba o emisijah snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja v četrtem odstavku 40. člena predpisuje trajne meritve emisij HF le v primeru, ko masni pretok presega 300 g/h. Ob zadnji spremembi OVD je izpostavljena določba že veljala. Ob upoštevanju, da so bile emisije HF vedno pod mejo detekcije, maksimalni masni pretok za HF v OVD niti ni določen.

Zaključki o BAT CLM v BAT 26 določajo, da je najboljša razpoložljiva tehnika za zniževanje emisij HF v zrak (i) uporaba surovin in goriv z nizko vsebnostjo fluora in (ii) omejevanje vsebnosti fluora v vseh odpadkih, ki se bodo v cementni peči uporabljali kot surovina ali/in gorivo. To upravljavec zagotavlja na osnovi prilagoditve na Zaključke o BAT CLM, razvidne iz delne odločbe o spremembi OVD št. 35406-45/2016-37 z dne 23.7.2018 (in spremembe).

Izpostavljeni predpisi in posamične njihove določbe skupaj z že izvedenimi prilagoditvami delovanja naprave na Zaključke BAT CLM, t.j. na BAT 26, potrjujejo, da lahko MOPE v posotoku spremembe OVD po uradni dolžnosti ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za izvajanje občnih meritev emisije HF in v spremenjenem OVD določi izvajanje meritev emisij HF kot občnih meritev in ne kot trajnih meritev, ki jih je MOPE opredelil v predlogu spremembe OVD.

Pripravila:

Odvetniška družba Neffat in partnerji o.p., d.o.o.

Zanjo: Domen Neffat LL.M. (Heidelberg), odvetnik



NEFFAT IN PARTNERJI
Odvetniška družba
o.p., d.o.o., Miklošičeva cesta 18
SI-1000 Ljubljana, Slovenija